

Cecylia Iwaniszewska

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 25 maja 2001 r. do 23 maja 2002 r.

Rocznik Toruński 29, 215-220

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 25 maja 2001 r. do 23 maja 2002 r.

Cecylia Iwaniszewska

1. Członkowie Towarzystwa

W wyniku przeprowadzonej w ciągu minionego roku aktualizacji listy członków do Towarzystwa należy obecnie 158 osób, w tym do Koła czarnieckiego 38 osób, do Koła podgórskiego – 21, do sekcji krótkofalowców – 20. Z zaśmiałem pożegnaliśmy na toruńskich cmentarzach 2 członków Zarządu, rodowitych torunian:

- dnia 17 X 2001 r. zmarł w wieku 87 lat zasłużony artysta grafik Zygfryd Gardzielewski, członek honorowy To-Mi-To, odznaczony „Złotym Astrolabium” w 1981 r., członek Zarządu przez ponad 40 lat, długoletni przewodniczący sekcji wydawniczej, niestrudzenie opiekujący się szatą graficzną wydawnictwa Towarzystwa,
- dnia 28 II 2002 r. zmarł w wieku 80 lat mistrz zegarmistrzowski Zbigniew Cołbecki, członek Zarządu w ciągu ostatnich 3 kadencji, gorliwy współpracownik komisji oceniającej ukwiecone miasto w konkursie „Toruń w kwiatach”, szczególnie związany z toruńską Starówką.

2. Walne zebrania i władze Towarzystwa

W 2001 r. Walne Zebranie Sprawozdawcze odbyło się 24 maja, a ponieważ w 2002 r. upłynęła 3-letnia kadencja władz, nowe wybory przeprowadzono na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym 23 V 2002 r.

W ciągu minionego roku Zarząd odbył 5 zebrań protokołowanych, a Prezydium Zarządu zbierało się 3 razy. Ponadto odbywały się liczne spotkania w celu przedyskutowania spraw bieżących. Komisja Rewizyjna dokonała oceny działalności ustępującego Zarządu w dniu 16 V 2002 r. w obecności skarbnika, sekretarza i kierownika biura. Podczas Walnego Zebrania 23 V 2002 r. wręczono honorowe wyróżnienie „Złote Astrolabium” prof. Janowi Tajchmanowi, natomiast dyplom „Przewodnika Roku 2001” otrzymała Barbara Żochowska z toruńskiego Koła Przewodników PTTK.

Nowe władze To-Mi-To wybrane 23 V 2002 r. to: Zarząd, Komisja Re-

wizyjna i Sąd Koleżeński. Do Zarządu weszli: prezes – Marian Filar, wiceprezesi – Karola Ciesielska i Janusz Tandecki, skarbnik – Stefania Heldt, sekretarz – Cecylia Iwaniszewska, przewodniczący sekcji wydawniczej – Tadeusz Zakrzewski, redaktor „Rocznika Toruńskiego” – Bogusław Dybaś, redaktor „Toruńskiego Słownika Biograficznego” – Krzysztof Mikulski oraz członkowie – Kazimierz Przybyszewski, Krystyna Mike (przewodnicząca Koła Czerniewice), Ludmiła Stadnicka-Kozłowska (przewodnicząca Koła Podgórz), Mariusz Thomas (przewodniczący sekcji krótkofalowców).

Komisja Rewizyjna została wybrana w następującym składzie: przewodnicząca – Stefania Sieracka, członkowie – Aleksander Kotlewski, Andrzej Warot, Jolanta Wasiewska.

Na Walnym Zebraniu Towarzystwa 28 V 1993 r. postanowiono nie powoływać Sądu Koleżeńskiego, jednakże po 9 latach przerwy na Walnym Zebraniu 23 V 2002 r. dokonano wyboru tego organu w następującym składzie: przewodnicząca – Maria Szczerbiak, członkowie – Leszek Kotlewski i Zbigniew Nawrocki.

3. Działalność Towarzystwa

Bieżąca działalność To-Mi-To przebiegała w 3 głównych nurtach: współdziałania z władzami miasta, popularyzacji wiedzy o Toruniu wśród jego mieszkańców oraz działalności wydawniczej.

Współdziałanie z władzami miasta

Od połowy 2001 r. Zarząd Towarzystwa zabiegał o uzyskanie ze strony władz miejskich innej formy finansowania, uwzględniającego techniczną obsługę wielu przedsięwzięć. Przeprowadzono rozmowy na różnych szczeblach, natomiast 23 X 2001 r. odbyło się spotkanie Zarządu Towarzystwa z członkami Komisji Kultury Rady Miasta w obecności naczelnika Wydziału Kultury, Turystyki i Sportu pani Marii Madydy. Podpisanie porozumienia między władzami Towarzystwa i Miasta nastąpiło 27 II 2002 r. Ze strony miasta podpisy składali prezydent Wojciech Grochowski i członek Zarządu Miasta Grzegorz Potarzyński, ze strony To-Mi-To prezes Marian Filar i skarbnik Stefania Heldt.

W tradycyjnym konkursie „Toruń w kwiatach” brało w 2001 r. udział 110 osób i 10 zakładów pracy. Komisja konkursowa pracowała w składzie: przewodnicząca – Karola Ciesielska, członkowie – Zbigniew Colbecki, Jadwiga Kręciszewska i Helena Pruszkowska ze strony To-Mi-To, oraz ogrodniczki Wiesława Dudzińska i Liliana Kowalska. Przyznano 24 nagrody pierwsze, 23 nagrody drugie, 27 nagród trzecich oraz 6 wyróżnień. Wręczenie nagród odbyło się w Małej Sali Dworu Artusa 19 IX 2001 r. Fundatorami nagród byli: Urząd Miasta Torunia, Biuro Promocji Urzędu Miasta, redakcja „Nowości”, firmy PATIO, SKWER, TAXLAS. Wszystkim uczestnikom konkursu dziękujemy za przyczynienie się do upiększenia naszego miasta, członkom komisji oceniającej – za włożony trud i pracę, a wszystkim sponsorom za ufundowanie nagród.

Zgodnie z umową z władzami miejskimi To-Mi-To będzie zajmować się problemami ochrony toruńskich cmentarzy. Tej tematyce poświęcone było jedno ze spotkań interdyscyplinarnych w dniu 12 IV 2002 r. Zarząd Towarzystwa powołał grupę roboczą pod przewodnictwem Bogusława Dybasia, mającą dokonać przeglądu najważniejszych zagadnień związanych z ochroną cmentarzy.

W celu podniesienia estetyki toruńskich sklepów Towarzystwo przystąpiło wiosną 2002 r. do rozpisania nowego konkursu „Elegancki Sklep”. Komisję konkursową tworzą: przewodnicząca – artystka plastyk Zofia Wolniewicz, członkowie – Karola Ciesielska i Stefania Heldt z ramienia To-Mi-To, oraz architekt wnętrz Marek Mierzejewski i były miejski konserwator zabytków Zbigniew Nawrocki. Informacje o konkursie zamieszczono w lokalnej prasie.

Członkowie Zarządu Kazimierz Przybyszewski i Cecylia Iwaniszewska są w dalszym ciągu członkami komisji nazewnictwa ulic przy Radzie Miasta. Praca ich polega na opiniowaniu i wysuwaniu nowych propozycji, opracowywaniu biogramów, uczestnictwie w wyjazdach terenowych. W ciągu minionego roku odbyło się 7 spotkań komisji. Warto dodać, że na wniosek To-Mi-To jedna z ulic w nowo budującej się części dzielnicy Czerniewice od jesieni 2002 r. nosi nazwisko zmarłego członka honorowego Towarzystwa Zygryfda Gardzielewskiego.

Popularyzacja wiedzy o Toruniu

Zorganizowano kolejne „Wieczory toruńskie” o tematyce militarnej z cyklu „Res militares Torunienses.temporibus praeteritis”:

- 18 X 2001 r. z prelekcją prof. Mariana Biskupa „Udział Torunia w wojnie trzynastoletniej (1454-1466)”
- 14 XII 2001 r. z prelekcją dra hab. Bogusława Dybasia „Toruń w czasie wojny o ujście Wisły (1626-1629). Podczas potopu szwedzkiego (1655-1660)”
- 25 IV 2002 r. z prelekcją dra hab. Jarosława Porazińskiego „Toruń w czasie wielkiej wojny północnej (1700-1721)”.

Wszystkie wykłady odbywały się w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Książnicy Miejskiej przy ul. Słowackiego 8, a towarzyszyły im okolicznościowe wystawy przygotowane wspólnie z tą instytucją.

Zorganizowane zostały także okolicznościowe imprezy:

- 23 VI 2001 r. zwiedzanie odrestaurowanego Dworu Mieszkańskiego i jego otoczenia wraz z prelekcją i objaśnieniami mgra Zbigniewa Nawrockiego
- 18 I 2002 r. otwarcie wystawy „Polska pocztówka patriotyczna do roku 1939” ze zbiorów Tadeusza Zakrzewskiego, zorganizowana w Piwnicy Gdańskiej Ratusza Staromiejskiego wspólnie z Muzeum Okręgowym
- 16 II 2002 r. spotkanie z kolekcjonerem drem Tadeuszem Zakrzewskim przy wystawie pocztówek, zorganizowane w Piwnicy Gdańskiej Ratusza Staromiejskiego wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Muzeum Okręgowego w Toruniu.

Dnia 15 III 2002 r. odbyło się w Ratuszu Staromiejskim uroczyste zakończenie X konkursu na prace magisterskie o tematyce toruńskiej. Jury

obradujące pod przewodnictwem Janusza Tandackiego przyznało 3 osobom nagrody:

- mgr Justynie Goździewicz za pracę „Zamek Krzyżacki w Toruniu. Rewitalizacja struktury historycznej w centrum miasta”
- mgr Sylwii Grochowinie za pracę „Związki wyznaniowe w Toruniu w latach 1939-1945”
- mgrowi Michałowi Kokotowi za pracę „Związek Polskich Artystów Fotografików. Okręg Toruńsko-Bydgoski 1945-2001”.

Przyznano także 3 wyróżnienia:

- mgr Monice Lietz za pracę „Życie naukowe Torunia w okresie międzywojennym (1920-1939) w świetle «Słowa Pomorskiego»”
- mgr Renacie Rzeszotarskiej za pracę „Biblioteka Główna UMK w Toruniu w latach 1945-1956”
- mgr Magdalenie Zawadzkiej za pracę „Harcerstwo w Toruniu w latach 1920-1939”.

Nagrody ufundowane były przez redakcję „Nowości” oraz To-Mi-To.

Sekcja historyczna zorganizowała w ciągu minionego roku 2 spotkania interdyscyplinarne, odbywające się tradycyjnie w salach Ratusza Staromiejskiego:

- 7 XII 2001 r. z dyskusją na temat ochrony zabytków w naszym mieście z wypowiedziami byłego miejskiego konserwatora zabytków mgra Zbigniewa Nawrockiego i obecnego konserwatora mgra Leszka Narębskiego
- 12 IV 2002 r. z dyskusją na temat problemów ochrony cmentarzy z referatami prof. Magdaleny Niedzielskiej, dra Jana Bekota i dra Kazimierza Przybyśzewskiego z UMK oraz mgr Teresy Kuśmierskiej z Wojewódzkiego Ośrodka Służby Ochrony Zabytków.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 edycje młodzieżowego konkursu „Czy znasz Toruń?”, ogłaszanego za pośrednictwem „Nowości”. Całość była przygotowywana i oceniana przez Karolę Ciesielską.

Współdziałanie z innymi instytucjami

W okresie sprawozdawczym została zawarta szczegółowa umowa z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika, ustalająca zasady wspólnego wydawania „Rocznika Toruńskiego” i „Toruńskiego Słownika Biograficznego” przez Towarzystwo i UMK.

Członkowie Zarządu Karola Ciesielska, Tadeusz Zakrzewski i Cecylia Iwaniszewska uczestniczyli w uroczystych obchodach 25-lecia Toruńskiego Towarzystwa Kultury w Dworze Artusa 18 XI 2001 r. Z tej okazji Karola Ciesielska i Tadeusz Zakrzewski zostali uhonorowani pamiątkowymi medalami TTK, a Cecylia Iwaniszewska wręczyła list gratulacyjny w imieniu Zarządu To-Mi-To.

Pod koniec 2001 r. i na początku 2002 r. w Zespole Szkół nr 16 na Rubinowie II trwały przygotowania do nadania szkole imienia Wandy Szuman, Ho-

norowej Obywatelki Miasta Torunia, a także laureatki „Złotego Astrolabium” nr 1, honorowego wyróżnienia To-Mi-To. Z tej okazji Cecylia Iwaniszewska wygłosiła pogadanki przybliżające osobę patrona szkoły w kilkunastu klasach szkoły podstawowej i gimnazjum, brała udział w ocenianiu młodzieży w okolicznościowych konkursach, wygłosiła referat na seminarium, uczestniczyła w uroczystości nadania imienia szkole w dniu 3 IV 2002 r.

Działalność wydawnicza

Nad całością spraw związanych z wydawnictwami czuwała sekcja wydawnicza pod przewodnictwem Tadeusza Zakrzewskiego. W okresie sprawozdawczym ukazały się drukiem następujące publikacje:

- „Rocznik Toruński” tom 28 pod redakcją Bogusława Dybasia, wydany z pomocą finansową Urzędu Miejskiego oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika,
- Katalog wystawy Tadeusza Zakrzewskiego „Polska pocztówka patriotyczna do roku 1939” pod redakcją Karoli Ciesielskiej, wydany z dotacji Urzędu Miejskiego w Toruniu, drukarni „Formator” i Raiffeisen Bank Polska S.A.

Trwają prace nad dokończeniem druku trzeciego tomu „Toruńskiego Słownika Biograficznego” pod redakcją Krzysztofa Mikulskiego.

4. Działalność kół terenowych

Koło w Czerniewicach

Koło pracuje w dalszym ciągu pod przewodnictwem Krystyny Mike. Organizowane są spotkania dla młodzieży szkolnej, a dla ogółu mieszkańców dzielnicy odbywają się Wieczory Czerniewickie. Członkowie planują przygotowanie i wydanie monografii o swej dzielnicy, powołano zespół redakcyjny tej publikacji. Trwa zbieranie materiałów o charakterze historycznym, ekologicznym, geograficznym, przyrodniczym. Przedstawiciel Koła Ludwik Szczepański bierze udział w pracach Rady Osiedlowej nr 4.

Koło na Podgórzu

Działające w dalszym ciągu pod przewodnictwem Ludmiły Stadnickiej-Kozłowskiej Koło przygotowało 2 imprezy dla mieszkańców dzielnicy w Domu Muz przy ul. Poznańskiej 52:

- 5 X 2001 r. koncert orkiestry nauczycieli i uczniów Społecznego Ogniska Artystycznego połączonej z przeglądem prac plastycznym dzieci i młodzieży z Domu Muz
- 6 XII 2001 r. choinkę dla dzieci z lewobrzeżnego Torunia połączoną z wręczeniem nagród w konkursie „Podgórz – moja dzielnica” oraz innymi konkursami.

Obie imprezy były finansowane przez Wydział Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miejskiego, Wydział Zieleni i Rolnictwa Urzędu Miejskiego, firmy Auto-

Tresor i Toruń-Pacific, „Gazetę Pomorską”, a także Zarząd Towarzystwa. Wszystkim sponsorom wyrażamy nasze gorące podziękowanie.

Koło zorganizowało także spotkanie opiatkowe dla swych członków połączone z prelekcją Petera Machali na temat barokowego wyposażenia kościoła świętych Piotra i Pawła, a w marcu 2002 r. prelekcję Stanisława Jasińskiego o przeszłości Podgórza.

Sekcja krótkofalowców

Sekcja działa w dalszym ciągu pod przewodnictwem Mariusza Thomasa, starając się popularyzować Toruń i region na pasmach amatorskich. Przygotowano sesje łączności z kolejnych okolicznych zamków (Złоторia, Bierzgłowo), z fortów toruńskich (dyplom „twierdza Toruń”), z obiektów zabytkowych (dyplom „Toruń dziedzictwem kultury światowej”). Przygotowywana jest praca dotycząca okolicznościowej związanej z jubileuszem 650-lecia powstania Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Toruniu.

5. Biuro Towarzystwa

Biuro To-Mi-To oraz magazyn wydawnictw mieszczą się w dalszym ciągu w budynku Planetarium im. Władysława Dziewulskiego przy ul. Franciszkańskiej 15/21. Towarzystwo korzysta z tych pomieszczeń nieodpłatnie. Kierownikiem biura jest Joanna Danuta Horyza, pełniąca również funkcję księgowej Towarzystwa.

W biurze znajduje się biblioteka To-Mi-To, licząca obecnie 621 pozycji. Od 1996 r. przybyło 40 tomów otrzymywanych przez Towarzystwo jako dary oraz 17 tomów wydawnictw własnych. Dnia 14 II 2002 r. To-Mi-To przekazało do zbiorów Biblioteki Głównej UMK 23 tomy wydawnictwa periodycznego „Nauka i Kultura Ukrainy”.

* * *

Na zakończenie pragniemy wyrazić wdzięczność władzom naszego miasta z Prezydentem Wojciechem Grochowskim i Przewodniczącym Rady Bogdanem Majorem, Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika z Rektorem prof. Janem Kopcewiczem, Naczelnikowi Wydziału Kultury, Turystyki i Sportu Urzędu Miejskiego pani Marii Madydzie, Dyrektorowi Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Miejskiej mgr Teresie Szymorowskiej, Dyrektorowi Muzeum Okręgowego dr Annie Kosickiej, Dyrektorowi Planetarium im. Władysława Dziewulskiego mgrowi Lucjanowi Broniewiczowi, redakcji „Nowości” – za okazaną życzliwość i poparcie, za wszelką pomoc w naszych licznych przedsięwzięciach. Dziękujemy wszystkim wymienionym wyżej sponsorom naszych konkursów i imprez, a także firmie E. Strzyżewski z Czerniewic za druk zaproszeń i dyplomów.